

SOCKEL, så ck', m. 2. pl. *socklar*. (fr. *Socle*) Bas under pelare, byster, vaser m. m.

SOCKEN (o slutet), m. 2. pl. *socknar*. Så kallas, i Sverige, de områden eller samhällen på landsbygden, som utgöra de minsta territorialindelingarna. *Gå s.*, genom sockengång (se d. o.) upphämta medel till studiernas fortsättande. — *Syn.* Landsförsamling. — *Ss.* *S-beskrifning, -karta, -kyrka, -skola, -skolmästare.*

Anm. Ordet är egentligen förkortadt af *Kyrkesockn*, som ursprungl. betydde *Kyrkogång*, af *Söka*, hvilket fordom äfv. betydde: Besöka. Man sade sålunda: *Söka till kyrkia*, gå till, besöka kyrkan.

SOCKENADJUNKT, --adjúnngkt, m. 3. Prest, som biträder det ordinarie presterskapet i dess embete. — Äfv. *Sockneadjunkt*.

SOCKENALLMÄNNING, m. 2. Allmänning, som gemensamt tillhör innebyggarna i en socken. — Äfv. *Sockneallmänning*.

SOCKENBO, m. 3. pl. — *bor*. Innebyggare i en socken eller i samma socken som en annan. *Vi äro s-r.* — Äfv. *Socknebo*.

SOCKENBUD, n. 3. Sjukbesök, som prest gör hos sjuk person, på kallelse af denne eller dess omgivning, för att med religionens tröst hugna honom. *Fara i s.* — Äfv. *Socknebud*.

SOCKENDJEKNE, m. 2. pl. — *djeknar*. (ford.) Djekne, som gick socken. Jfr. *Sockengång*.

SOCKENFOLK, n. 3. Innebyggarna i en socken. — Äfv. *Socknefolk*.

SOCKENGÅNG, m. 2. Så kallades en fordom af djeknarna eller den studerande ungdomen årligen företagen vandring kring landsbygden, för att upphämta understöd till studiernas fortsättande. — Äfv. *Socknegång*.

SOCKENHANDTVERKARE, m. 3. *Se Geringsman*, bem. 2.

SOCKENHERRER, m. 2. pl. — *herrar*. Egenomsägare, som har jus patronatus i en landsförsamling.

SOCKEN-LAPP, m. 2. Så kallas i vissa af de norrländska socknarna en såsom afdragare, profess eller dylikt antagen Lapp.

SOCKENMAGASIN, ---i'n, n. 3. Spannmålsmagasin, inrättadt till utlåning af säd åt innebyggarna i en socken, vid inträffande behof.

SOCKENNÄMD, f. 3. En municipalmyndighet i hvarje socken, för värden af åtskilliga ekonomiska och politie-angelägenheter.

SOCKENPREDIKANT, --prädkännt, m. 3. *Se Sockenadjunkt*. — Äfv. *Socknepredikant*.

SOCKENPREST, m. 3. Prest i en landsförsamling. — Äfv. *Sockneprest*.

SOCKENSKOMAKARE, m. 3. Skomakare i en landsförsamling.

SOCKENSKRIFVARE, m. 3. Person, som fordom å de skattskyldiges vägnar kontrollerade uppbörd i en socken.

SOCKENSKRÄDDARE, m. 3. Skräddare i en andsförsamling.

SOCKENSTUGA, f. 4. Det rum, der sockenstämmor i en landsförsamling hållas. — Äfv. *Socknestuga*.

SOCKENSTÄMMA, f. 4. Så kallas de sammankomster för kommunalärender, som hållas af alla en sockens invånare, hvilka äga eller bruka fastighet, eller njuta lön, eller idka något yrke och draga bevillning deraf.

SOCKENVÄG, m. 2. Sidoväg, som går genom en socken och endast af dess innebyggare underhålles.

SOCKER, n. sing. (Lat. *Saccharum*, grek. *Σάκχαρον*; ursprungl. arabiskt ord) 1) Ett eget sött växtämne af flera till sina egenskaper olika slag, hvilket förekommer såsom beståndsdel i de flesta växter. *Sockret är af två hufvudsakligt olika arter: Kristalliseradt s. och Fruktsocker* (se d. o.). *Till det kristalliserade sockret höra våra vanliga sockerarter.* — *Se f. ö. Kandi-socker. Bröstsocker, Råsocker*, m. fl. — 2) (fam.) Smekord. *Mitt s!* — *S-art, -artad, -haltig, -handel, -handlare, -korn, -smak*. [Säcker.]

SOCKERASK, m. 2. Ask, hvori socker förvaras.

SOCKERBAGARE, m. 3. Konstnär, som tillreder allehanda slags konfekt, finare bakverk, m. m. — *Syn.* Konditor. — *Ss.* *Sockerbagararbete, -yrke*.

SOCKERBAGAREBOD, f. 2. Bod, der konfekt m. m. d. hålles till salu.

SOCKERBAGERI, n. 3. En sockerbagares konst, yrke.

SOCKERBAKELSE, m. 3. Fin bakelse, hvori mycket socker ingår.

SOCKERBRUK, n. 3. Inrättning, der socker raffineras. — *Ss.* *S-sidkare*.

SOCKERBRUKSPATRON, ---ón, m. 3. Ägare af ett sockerbruk.

SOCKERBRÄNNVIN, n. 3. Brännvin, destilleradt på socker.

SOCKERBRÖD, n. 3. Ett slags fint tebröd af mjöl, socker, ägggelor, vipsade äggvitor och hackad citronat.

SOCKERBÖNA, f. 4. *S-or* kallas: 1) En sort konfekt i form af bönor. — 2) En sort bönor, små, runda, hvita, nästan liknande ärter. Phaseolus vulg. coccineus.

SOCKERDEG, m. 2. Deg med tillblandning af socker.

SOCKERDOCKA, f. 4. (fam.) *Se Sockerpulla*, bem. 2.

SOCKERDOSA, f. 4. Dosa, hvori strösocker förvaras.

SOCKERDRICKA, n. sing. Dricka, hvartill i stället för vört begagnas sockervatten.

SOCKERDUK, m. sing. Ett slags ostindiskt bomullstyg.

SOCKERFAT, n. 3. 1) Fat, hvarpå socker lägges vid servering. — 2) Fat (laggkär), innehållande socker.

SOCKERFORM, m. 2. Form för socker-toppar, på sockerbruk.

SOCKERGARN, n. 3. En sort otvinnadt garn.

SOCKERGRYN, n. 3. 1) Frön eller andra, grynformigt sönderdelade växtämnena, öfverdragna med en torr och hård skorpa af socker. — 2) (fam.) Smekord. *Mitt s!*

SOCKERKAKA, f. 4. Sockrad kaka.

SOCKERKANDI, --känni, n. sing. Kanderadt socker. Jfr *Kandera*.

SOCKERKIST, m. sing. Ett finare, tungt träslag, brunt eller brunrött, af ett i Brasilien och Vestindien växande träd. Har sitt namn deraf, att det på stället begagnas till sockerkistor.

SOCKERKOKARE, m. 3. En, som genom kokning raffinerar socker.

SOCKERKOKNING, f. 2. Råsockrets raffinering genom kokning.

SOCKERKRINGLA, f. 4. Kringla af mjöl, ägg, socker och rifvet citronskal.

SOCKERLÅDA, f. 4. Låda, hvori socker förvaras.